

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

Burapha University

ภาคผนวก ก

แนวสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

1. ชื่อหมู่บ้านมีความหมายหรือไม่ อย่างไร
2. ชุมชนก่อตั้งเมื่อใด มีอายุเท่าไร ทำไมมาตั้งที่นี่ มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการกำเนิดหรือไม่
3. คนในชุมชนมาจากไหน เชื้อชาติอะไรบ้าง และมีการอพยพเข้าออกอย่างไร
4. ชุมชนได้ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ มาอย่างไร
  - 4.1 อะไรเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้น (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, โรงงาน ฯลฯ)
  - 4.2 ผลกระทบที่สำคัญอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงคืออะไร
5. พื้นที่และจำนวนครัวเรือนในชุมชนมีเท่าไร
6. ลักษณะเครือข่ายในชุมชนเป็นอย่างไร
  - 6.1 โครงสร้างเครือข่าย
  - 6.2 ระบบอุปถัมภ์
  - 6.3 ระบบพรรคพวก
7. อาชีพหลักของคนในชุมชนคืออะไร
8. รายได้เสริมของชุมชนมีหรือไม่ ถ้ามีคืออะไร
9. รายได้ของคนส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นอย่างไร
  - 9.1 เพียงพอหรือไม่
  - 9.2 หากไม่จะทำอย่างไร
  - 9.3 หากเกินจะทำอย่างไร
10. ลักษณะเศรษฐกิจแบบเงินตราเกิดขึ้นเมื่อใด เพราะเหตุใด และมีการแพร่กระจายอย่างไร
11. ลักษณะการถือครองที่ดินของชุมชนส่วนใหญ่เป็นอย่างไร (เช่า, เป็นเจ้าของ, เป็นแรงงาน หรืออื่น ๆ)
12. โครงสร้างชนชั้นทางเศรษฐกิจของชุมชนเป็นอย่างไร
13. ระบบสาธารณูปโภคในชุมชนมีอะไรบ้าง เพียงพอหรือไม่หรือยังต้องการสิ่งใด
14. ระบบความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมเป็นอย่างไร
15. ระบบความเชื่อดั้งเดิมมีบทบาทต่อการดำรงชีพ, โครงสร้างอำนาจ, การรวมกลุ่ม หรือแบบแผนการปฏิบัติอื่น ๆ ในชุมชน หรือไม่อย่างไร
16. ระบบความเชื่อดั้งเดิมมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

17. วัดยังคงเป็นศูนย์รวมของชุมชนหรือไม่ และพระมีบทบาทอย่างไรต่อชุมชน
18. ใครเป็นผู้นำชุมชนและมีบทบาทอย่างไร (ผู้นำทางการ, ผู้นำธรรมชาติ, ผู้ที่ชาวบ้านนับถือ)
19. ชุมชนมีกระบวนการในการตัดสินใจปัญหาอย่างไร
20. กิจกรรมที่ร่วมกันทั้งชุมชนมีอะไรบ้าง ดำเนินเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร
21. ชุมชนมีการรวมกลุ่มอะไรบ้าง มีกิจกรรมกลุ่มอย่างไร แต่ละกลุ่มมีอิทธิพลอย่างไร
22. การติดต่อประชาสัมพันธ์ในชุมชนเป็นลักษณะใด
23. ความร่วมมือ หรือการประสานงานระหว่างชุมชนใกล้เคียงเป็นอย่างไร
24. สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเป็นเช่นไร
25. ชุมชนเคยมีการเคลื่อนไหวในด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่กรณีใด อย่างไร

ภาคผนวก ข

แนวสัมภาษณ์ปรากฏการณ์ความขัดแย้ง

1. ชุมชนประสบปัญหาการจัดการมูลฝอยหรือไม่
2. การจัดการมูลฝอยในปัจจุบันเป็นรูปแบบใด และก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่
3. หน่วยราชการใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และมีบทบาทอย่างไร
4. องค์กรหรือหน่วยงานเอกชนใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และมีบทบาทอย่างไร
5. ชาวบ้านทราบข่าวการก่อตั้งโครงการเมื่อใด ทราบได้อย่างไร
6. ในระยะแรกที่มีข่าวการก่อตั้งโครงการ ชาวบ้านส่วนใหญ่คิดเห็นอย่างไร
7. การเคลื่อน ไหวคัดค้านมีจุดเริ่มต้นอย่างไรและมีการจัดองค์กรเคลื่อน ไหวอย่างไร
8. ใครหรือกลุ่มใดเป็นแกนนำในการคัดค้าน และมีบทบาทอย่างไร
9. การคัดค้านมีรูปแบบอย่างไรบ้าง
10. เหตุผลของฝ่ายคัดค้านคืออะไร
11. ฝ่ายคัดค้านได้จัดการความขัดแย้งอย่างไร
12. ในการเคลื่อน ไหวคัดค้านอาศัยความร่วมมือจากชุมชนอื่นหรือไม่ ดำเนินการอย่างไร
13. ทูนในการเคลื่อน ไหวคัดค้านมาจากไหน
14. ใครหรือกลุ่มใดเป็นผู้สนับสนุนโครงการ และมีบทบาทอย่างไร
15. ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างไร เพียงพอหรือไม่
16. เมื่อเกิดกระแสคัดค้าน ผู้รับผิดชอบโครงการได้ดำเนินการอย่างไร ส่งผลอย่างไร
17. เหตุผลของฝ่ายสนับสนุนคืออะไร
18. ฝ่ายสนับสนุนได้จัดการความขัดแย้งอย่างไร
19. ผู้นำชุมชน (ทางการ/ธรรมชาติ) มีบทบาทและทำที่ต่อกรณีนี้อย่างไร
20. กลุ่มภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่กลุ่มใดมีบทบาทอย่างไร
21. มีชาวบ้านหรือผู้เกี่ยวข้องกับโครงการแสดงท่าทีเป็นกลางหรือไม่ ได้แก่ใคร กลุ่มใด
22. กลุ่มเป็นกลางมีบทบาทอย่างไร
23. การรับรู้ปัญหาของชาวบ้านโดยภาพรวมแล้วเป็นอย่างไร
24. ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับกรณีนี้มากน้อยเพียงใด
25. การแสดงออกของผู้นำชุมชนเป็นไปตามมติของชุมชนหรือไม่ อย่างไร
26. การแสดงออกของชาวบ้านในการแสดงท่าทีนั้นมาจากการชี้แนะหรือไม่

27. ความขัดแย้งยุติได้อย่างไร
28. ความขัดแย้งส่งผลกระทบต่อด้านใดบ้าง อย่างไร
29. หากโครงการนี้จะก่อตั้งสำเร็จควรดำเนินการอย่างไร
30. ชุมชนเคยมีประสบการณ์ความขัดแย้งในการจัดการโครงการก่อสร้างสาธารณะอื่น ๆ มาก่อนหรือไม่ อย่างไร

หมายเหตุ: อาจมีการเลือกใช้คำถามแต่ละข้อตามความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน
โดยพิจารณาจากการแสดงจุดยืนและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว

ภาคผนวก ค

แนวสัมภาษณ์เฉพาะผู้บริหารโครงการก่อตั้งศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรี

1. โครงการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรีมีแนวคิดและที่มาอย่างไร
2. ส่วนราชการใดบ้างที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ และมีบทบาทอย่างไรบ้าง
3. องค์กรหรือหน่วยงานเอกชนใดบ้างที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ และมีบทบาทอย่างไรบ้าง
4. โครงการนี้มีการศึกษาความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร
5. หากโครงการนี้ก่อตั้งสำเร็จจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง
6. ผู้ดำเนินโครงการได้ทำการประชาสัมพันธ์อย่างไร เพียงพอหรือไม่
7. ในระยะแรก เหตุใดจึงเลือกพื้นที่อำเภอหนองใหญ่เป็นที่ตั้งโครงการ
8. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการโครงการในพื้นที่อำเภอหนองใหญ่
  - 8.1 ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ก่อตั้งโครงการเกิดมาจากสาเหตุและเงื่อนไขอะไร
  - 8.2 ปัญหาการจัดการด้านอื่น ๆ มีหรือไม่ อย่างไร
  - 8.3 มีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นั้น
9. การประชาสัมพันธ์ที่อำเภอหนองใหญ่ผ่าน แต่ทำไมต้องย้ายที่ตั้งโครงการ
10. การเลือกพื้นที่ตั้งโครงการใหม่ (ตำบลบางพระ) พิจารณาจากอะไร
11. ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลบางพระเข้าใจ และยอมรับโครงการหรือไม่
12. ผู้ดำเนินโครงการจัดการเช่นไรจึงสามารถก่อตั้งโครงการในพื้นที่ตำบลบางพระนี้ได้
13. รูปแบบของการบริหารจัดการโครงการเป็นเช่นไร
14. การจัดการโครงการในพื้นที่ตำบลบางพระ ประสบปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ อย่างไร
15. ปัญหาหรืออุปสรรคนั้น ๆ มีแนวทางในการจัดการแก้ไขอย่างไร
16. ขณะนี้มีความคืบหน้าเช่นไรในการดำเนินโครงการ
17. ทิศทางหรือแผนการดำเนินโครงการต่อไปในอนาคตเป็นเช่นไร
18. มีการเตรียมการเพื่อแก้ไขป้องกันผลกระทบจากโครงการอันอาจเกิดขึ้นได้ หรือไม่ อย่างไร
19. มีการจัดตั้งกองทุนประกันความเสี่ยงหรือไม่
20. ชาวบ้านสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากน้อยเพียงใด
21. รูปแบบการบริหารโครงการที่กำหนดไว้เป็นเช่นใด
22. แผนขั้นต่อไปในการแก้ไขปัญหาขยะล้นเมืองของจังหวัดชลบุรี เป็นอย่างไร

23. แนวทางในการดำเนินโครงการก่อสร้างสาธารณะเพื่อป้องกันความขัดแย้ง หรือเพื่อให้เกิดการยอมรับ ควรดำเนินการอย่างไร
24. ท่านมีทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรประชาชนในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ง

บันทึกเหตุการณ์การประชุมพิจารณา โครงการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรี

เริ่มต้นด้วยการกล่าวรายงานเกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดประชุมพิจารณาโดย นายภิญโญ ตันวิเศษ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จากนั้นนายกิตติศักดิ์ เทพสุวรรณ ประธานคณะกรรมการพิจารณา ได้กล่าวเปิดการประชุมพิจารณา

ฝ่ายสนับสนุนโครงการ ซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษาฯ และนักวิชาการที่ปรึกษาของบริษัทที่ปรึกษาฯ เป็นฝ่ายอภิปรายก่อนเพื่อชี้แจงในเบื้องต้น ดังนี้

นายชัยโย ปัญญาภรณ์ ผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษาโครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรี:

“วัตถุประสงค์ของการศึกษาก็เพื่อเป็นการเตรียมในการจัดตั้งศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัด ชลบุรี เตรียมความพร้อมของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เตรียมเสนอแนวทางการพัฒนาการกำจัดมูลฝอยแบบยั่งยืน และทั้งนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมของประชาชน รับฟังข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชน เพื่อปรับแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น”

อาจารย์นันทนา สันตติวุฒิ อาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ปรึกษาของบริษัทที่ปรึกษา:

“การบริหารจัดการตามหลักวิชาการ เช่น ขยะอินทรีย์แยกไปเพื่อที่จะหมักทำปุ๋ยหรือ กระแสไฟฟ้า ตามหลักวิชาการเป็นที่ปฏิบัติทั่วไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งเรื่องการใช้เซลล์ ขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ มีการจัดการฝังกลบอย่างถูกวิธีตามหลักสุขาภิบาล มีการปูพลาสติก เพื่อป้องกันการรั่วซึม มีการฝังกลบทุกวันเพื่อป้องกันการส่งกลิ่นเหม็น การคัดแยกจะทำในอาคาร ฯลฯ ดังนั้น ภาพโดยรวมเป็นโครงการที่เป็นตัวอย่างของการจัดการขยะมูลฝอยที่มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทย หากสามารถจัดการได้ตามเหตุผลทางวิชาการ แต่ทั้งนี้จะต้องเพิ่มการตรวจสอบการรั่วซึม จึงควรมีการตรวจสอบทางบรรยากาศ ตรวจสอบการปนเปื้อนใน น้ำใต้ดินและน้ำผิวดิน เป็นต้น”

เมื่อผู้แทนหน่วยงานภาครัฐชี้แจงแล้ว คณะกรรมการพิจารณาได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมพิจารณาแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในประเด็นการประชุมพิจารณาได้คนละไม่เกิน 10 นาที และหากมีข้อซักถามให้ผู้แทนภาครัฐเป็นผู้ชี้แจง โดยมีนายกิตติ สิงหาปัด ผู้สื่อข่าวไอทีวี เป็นผู้ดำเนินรายการ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

นายธีรวัฒน์ นามดวง ที่ปรึกษาชมรมสร้างสันติสุข:

“ประเด็นที่ตั้งไว้สำหรับการทำประชาพิจารณ์ในครั้งนี้จะเป็นประเด็นว่าคนหนองใหญ่จะเอาหรือไม่เอาโครงการกำจัดมูลฝอยรวม แต่การตั้งประเด็นในวันนี้กลับไม่ได้ตั้งตามนี้ เหมือนกับเป็นการสร้างหลุมพราง ซึ่งน่าจะคิดว่า คำถามที่ตั้งขึ้นในวันนี้เพื่อให้เราตอบแทนคนทั้งประเทศหรือว่าเฉพาะคนหนองใหญ่ และระบบผสมผสานเพื่อจัดการขยะนี้เป็นของชาวอำเภอหนองใหญ่ หรือขยะของคนในเมือง

พิจารณาในประเด็นที่หนึ่ง ควรดำเนินโครงการศูนย์กำจัดมูลฝอยด้วยระบบผสมผสานหรือไม่ กรณีศูนย์กำจัดมูลฝอยด้วยระบบผสมผสานถ้าหมายถึง กระบวนการฝังกลบหรือเตาเผาไม่เห็นด้วยและรับไม่ได้ แต่ถ้าหมายถึง ตั้งแต่การลดปริมาณขยะต้นทางทุกครัวเรือน การคัดแยกขยะ การแปรรูปขยะอินทรีย์ด้วยระบบจุลินทรีย์ทุกครัวเรือน ซึ่งในลักษณะนี้นอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะแล้ว ทุกบ้านยังมีปุ๋ยใช้กับต้นไม้ของตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยปุ๋ยจากโรงกำจัดขยะ เราได้ปุ๋ยราคาถูกแต่เสียอนาคตในการทำมาหากินจะมีประโยชน์อะไร

เราต้องเข้าใจว่าระบบผสมผสานเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งที่สมควรใช้ในกระบวนการจัดการขยะเท่านั้น การที่จะสมควรหรือไม่สมควรต้องขึ้นอยู่กับพื้นที่ว่าถูกต้องตรงตามหลักวิชาการในการคัดเลือกพื้นที่หรือไม่ และประชาชนต้องการหรือไม่ มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาตัวเองด้วยโครงการหรือไม่ ไม่ใช่จะอ้างแต่ว่าเทคโนโลยีดี คนจัดการดี กระบวนการจัดการขยะผสมผสาน เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ไม่สามารถที่จะไปแก้ปัญหามูลฝอยในเมืองได้จริง แต่กลับสร้างปัญหาความขัดแย้งแตกแยกเกิดขึ้น รวมทั้งปล่อยให้ขยะจำนวนมากเกิดขึ้นแล้วถึงมีการคิดเก็บเอามาทิ้งให้ไกล ๆ ตัว เพราะความไม่รับผิดชอบของคน โดยไม่มีสำนึกร่วมกันที่จะลดปริมาณขยะ

สิ่งที่เป็นไปได้จริงก็คือการลดปริมาณขยะ และภายใต้งบประมาณที่จะเสนอโครงการให้กับอำเภอหนองใหญ่ ควรนำกลับไปเฉลี่ยให้กับศูนย์กำจัดขยะที่มีอยู่เดิม เช่นที่บ้านบึง เขาไม้แก้ว และเทศบาลตำบลแสนสุข พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีที่ได้เสนอมานั้นนำเข้าไปด้วย ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชน

ประเด็นที่สอง ผลกระทบจากการจัดการมูลฝอยด้วยระบบผสมผสาน ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมเป็นศูนย์ขนาดใหญ่ อะไรก็ตามที่มีขนาดใหญ่ย่อมนำไปสู่การจัดการที่ยาก ในการจัดการมีความพยายามที่จะอ้างเทคโนโลยี แต่ในความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ไม่ว่าจะเป็นที่บางพลี หรือที่หนองต่อในความสามารถจะจัดการได้ โอกาสที่จะเกิดผลกระทบย่อมจะตามมา เหตุผลประการที่หนึ่ง เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ไม่ว่าจะเป็นของอเมริกา ญี่ปุ่นหรือที่อื่น ๆ ไม่สามารถป้องกันสิ่งที่เรียกว่าอุบัติเหตุได้ และเมื่ออุบัติเหตุเกิดขึ้นการหยุดชะงักของการจัดการด้วยเทคโนโลยีก็จะทำให้

เกิดการหมักหมม เกิดการสะสม เกิดการเพิ่มปริมาณจนเกินขีดความสามารถของเทคโนโลยีที่จะจัดการได้

เหตุผลประการที่สอง เทคโนโลยีจะถูกควบคุมด้วยคนดีหรือไม่ เรามักจะเห็นว่าไม่มีการดำเนินการกันอย่างจริงจังกันอยู่ตลอด และส่วนราชการที่รับผิดชอบทั้งกรมควบคุมมลพิษ ทั้งสำนักนโยบายและแผน ไม่ได้เข้าไปรับผิดชอบอย่างจริงจัง ก่อความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านอยู่เสมอ เหตุผลประการที่สาม เทคโนโลยีนั้นไม่สามารถดูแลควบคุมการทุจริตคอร์รัปชันในการจัดการโครงการที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นทั้งสามประการนี้จึงชี้ให้เห็นว่าเราไม่สามารถฝากความไว้วางใจกับเทคโนโลยีได้

ประเด็นที่สาม แนวทางการพัฒนาการใช้พื้นที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรี พื้นที่หมู่ 6 บ้านมาบยาง อำเภอนองใหญ่ตรงนี้ไม่สามารถตั้งเป็นศูนย์กำจัดมูลฝอยได้ เนื่องจากมีความไม่เหมาะสมหลายประการ ประการที่หนึ่ง (แสดงภาพถ่ายพื้นที่ทางการเกษตรและแหล่งน้ำ) พื้นที่อำเภอนองใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการบอกว่าศูนย์ขยะไม่สามารถจะไปอยู่ในที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงอยู่เดิม ประการที่สอง พื้นที่ตั้งโรงขยะต้องไม่ควรอยู่ใกล้ชิดกับชุมชน แต่ก็คือภาพความเป็นจริง (แสดงภาพถ่ายระยะห่างที่ตั้งโครงการกับเสาวิทยุในชุมชน) ระยะที่เป็นจริงจากภาพถ่ายด้วยกล้องอัตโนมัติ ศูนย์นี้อยู่ใกล้ชุมชนในระยะรัศมีไม่เกิน 5 กิโลเมตร ซึ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบแน่นอน อีกประการสุดท้าย เป็นเรื่องที่น่าเจ็บปวดเมื่อมีการให้ข้อมูลกับสาธารณชนว่าในพื้นที่เป้าหมายของที่ตั้งโครงการดังกล่าว มีบ้านประชาชนอยู่หลังเดียว (แสดงภาพถ่ายบ้านเรือนของประชาชนรอบ ๆ ที่ตั้งโครงการ ซึ่งมีเรียงรายอยู่หลายสิบหลัง) นี่คือนี่ที่ยืนยันว่าหากปล่อยให้โครงการนี้เกิดขึ้น พิษภัยจะเกิดกับประชาชนอย่างแน่นอน เหตุผลก็คือ กระบวนการจัดการของผู้เสนอโครงการทั้งหมดเต็มไปด้วยความไม่โปร่งใส และนับวันนี่เอกสารฉบับสุดท้ายที่จะใช้ประกอบการพิจารณา ยังไม่ถึงมือประชาชน คณะกรรมการของชมรมสร้างสันติสุขก็ยังไม่ได้รับ”

นายภิญโญ ตันวิเศษ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี:

“มองปัจจุบันเราพบแล้วว่าขยะเกิดขึ้นมากมาย การตั้งโครงการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม ไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุแต่เป็นการเริ่มต้นที่จะหาวิธีจัดการขยะ ซึ่งหากโครงการนี้สำเร็จเราจะต้องมีการณรงค์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะอยู่แล้ว การจัดการขยะนั้นไม่ยากให้แยกว่าเป็นขยะคนเมืองหรือขยะคนชนบท เพราะว่าจริง ๆ แล้วทั้งหมดก็อยู่ในจังหวัดชลบุรี ทำไมต้องเป็นของทั้งชลบุรี ถ้ามองในมุมกลับไปอีกอำเภอนองใหญ่เป็นอำเภอเล็ก ๆ การพัฒนาเองประมาณมาจากไหน ก็ได้มาจากส่วนรวมของทั้งจังหวัด หากเฉพาะแค่ของอำเภอนองใหญ่ การพัฒนาอำเภอคงไม่สามารถพัฒนาให้เจริญได้

ในประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ฝ่ายคัดค้านบอกว่าแม้จะมีเทคโนโลยีที่ดีก็ไม่สามารถป้องกันอุบัติเหตุได้ ขอชี้แจงว่ากรณีเรื่องการเกิดอุบัติเหตุของเทคโนโลยี ถ้าคิดในมุมกลับอีกที หากมีการจัดการที่ดี มีเทคโนโลยีที่ดี ถึงแม้ป้องกันไม่ได้ 100% แต่คงสามารถป้องกันได้มากกว่า 90% ส่วนเรื่องการที่ส่วนราชการทำไมไม่มารับผิดชอบความเสียหายที่เกิด อันนี้ควรที่จะให้ส่วนราชการนั้นมาชี้แจงเอง ซึ่งเชื่อว่าสามารถชี้แจงได้ และเมื่อพูดถึงความเหมาะสมของพื้นที่ก็ยังไม่แน่ใจว่าสะพานในภาพนั้นอยู่ตรงไหน และทางบริษัทที่ปรึกษาก็ได้เคยชี้แจงเรื่องระยะห่างไปแล้ว”

นางสาวปริญดา ศิริวรราช ประธานชมรมสร้างสันติสุข:

“เรื่องระบบผสมผสานขอเน้นย้ำว่าหากหมายถึง การคัดแยก การทำปุ๋ย ผังกลบ หรือเอามาเข้าเตาเผา นั้นไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแก้ปัญหาอย่างง่ายที่ปลายเหตุและจะกลายเป็นการแก้ปัญหาที่ก่อปัญหา ถือเป็น การเอาเปรียบชุมชนอื่นอย่างร้ายแรง อย่างกรณีที่หนองใหญ่เป็นการแสดงออกถึงการเอาเปรียบอย่างชัดเจนของผู้ที่มีส่วนได้ คือผู้ที่ทิ้งขยะ ต้องการเอาขยะของตนไปพื้นที่อื่น ๆ ต่อผู้มีส่วนเสีย ก็คือประชาชนหนองใหญ่ที่ต้องสูญเสียฐานทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิตที่ดีอยู่แล้วพอใจแล้ว ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนาคตของลูกหลาน

ถ้าเราขยับปล่อยให้ต้นเหตุคือผู้ทิ้งขยะเห็นแก่ความสุขสบาย ทิ้งขยะอย่างมั่งก่าย ใช้วัสดุที่มีแต่สารสังเคราะห์ ไม่มีจิตสำนึกต่อการจัดการขยะที่ตนสร้างขึ้น หากเป็นเช่นนั้นไม่ว่าการจัดการใด ๆ ก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาขยะล้นเมืองได้ การจัดการที่ถูกทางต้องเริ่มจากที่บ้าน ต้องมีจิตสำนึก ตั้งแต่การลดปริมาณขยะ เช่น การใช้ภาชนะส่วนตัวไปจ่ายตลาดหรือเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เหลือบรรจุภัณฑ์นำกลับมาใช้ใหม่ได้ การแยกขยะตั้งแต่ต้นทางทุกครัวเรือน สามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ทั้งนำมาใช้ใหม่หรือทำปุ๋ยหมัก ส่วนที่ไม่สามารถทำอะไรได้นั้นจะเหลือแค่ 20% เท่านั้น ซึ่งจะส่งผลให้ทุก ๆ เทศบาล และแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดการขยะของตนได้โดยไม่ต้องไปเอาเปรียบชุมชนอื่น ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีการสร้างศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมเกิดขึ้น และควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ให้ชุมชนสามารถสร้างประโยชน์ได้จากขยะ เช่น จัดตั้งธนาคารขยะ ซึ่งจะเป็นการนำร่องในการจัดการขยะต่อไปในอนาคต โดยไม่ต้องหลงใหลกับเทคโนโลยีราคาแพงจากต่างประเทศ และไม่ต้องไปกู้เงินจากต่างชาติเพื่อนำมาสร้างศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมให้สิ้นเปลืองภาษีอากรของชาวบ้าน”

นายสุจินต์ อัจฉริยวงศ์ ชาวอำเภอหนองใหญ่:

“พื้นที่อำเภอหนองใหญ่ไม่สมควรดำเนิน โครงการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม เพราะหนองใหญ่มีขยะเพียง 8 ตัน แต่อีก 992 ตันมาจากที่ต่าง ๆ ซึ่งมารวมไว้ 3 จุดคือ หนึ่ง เขาไม้แก้วระยะทางไปกลับมาที่อำเภอหนองใหญ่ 154 กิโลเมตร สอง บางพระระยะทางไปกลับ 168 กิโลเมตร สาม บ้านบึงระยะทางไปกลับ 84 กิโลเมตร สามศูนย์ที่วันนี้ต้องขนขยะมาที่หนองใหญ่ทั้งหมด 992 ตัน

ต้องเสียเงินตราต่างประเทศซื้อรถมาจัดการวิ่งวันละเกือบร้อยเที่ยว เฉพาะค่าขนส่งคิดเป็นเงินวันละ 200,000-300,000 บาท และอาจยังมีผลกระทบต่ออาการจราจร ควันพิษและอุบัติเหตุ

เราควรใช้สถานีขนส่งทั้งสามนั้นเป็นศูนย์กำจัดเลยจะดีกว่า ไม่ต้องเสียเงินค่าขนส่งเพิ่ม การจัดการก็จะง่าย เพราะจำนวนไม่มากเกินไป การที่จะนำมาศูนย์หนองใหญ่แห่งเดียวไม่ถูกต้อง ตามหลักการบริหารจัดการ ผลประโยชน์ต่าง ๆ จะไปตกแต่กับผู้รับเหมา หากชาวบ้านจะเข้าไป ตรวจสอบนั้นทำได้ยาก ตัวอย่างที่บางพลีและแก่งคอยซึ่งเป็นศูนย์กำจัดขยะขนาดใหญ่ ต้องมีคนยืนถือปืนลูกซองมาเฝ้า 4-5 คน เพราะกลัวคนจะเข้ามาเห็นการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ แล้วอย่างนี้จะมั่นใจได้อย่างไร ทั้งผู้นำท้องถิ่นของเรายังแสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ที่มีต้องประมาณในทางที่ไม่เกิดประโยชน์อีกด้วย”

นายกิตติ สิงหาปัด ผู้สื่อข่าวไอทีทีวีและผู้ดำเนินรายการประชาพิจารณ์:

“ประเด็นเรื่องความเหมาะสมในพื้นที่ มีการศึกษาไว้ 3 ทางเลือก มีที่มาบคล้า อำเภอบ้านบึง มาบยาง อำเภอหนองใหญ่ และวัดสุวรรณ อำเภอบ่อทอง ทำไมจึงเลือกที่มาบยาง”

นายยิ่งเจริญ กุศลสุรรัตน์ ตัวแทนบริษัทที่ปรึกษา ฯ:

“กรณีการศึกษาเรื่องพื้นที่ที่มีการศึกษาทางเลือก 3 พื้นที่ คือ อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ้านบึง และ อำเภอบ่อทอง เมื่อเปรียบเทียบใน 3 พื้นที่ ในเรื่องระยะทางขนส่งบ่อทองจะไกลที่สุด ถัดมาคือหนองใหญ่ ส่วนบ้านบึง ในเรื่องระยะทางเป็นศูนย์กลางเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ แต่ติดปัญหาในเรื่องของการยอมรับของประชาชน แหล่งน้ำ ลักษณะดิน การพิจารณาไม่ได้คำนึงถึงระยะทางเพียงอย่างเดียว แต่ใช้เกณฑ์ของกระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ และจากผลการศึกษาในการคัดเลือกพื้นที่ 3 พื้นที่ ได้ประเมินความเหมาะสมมาที่อำเภอหนองใหญ่

ตามระเบียบของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดในเรื่องของระยะทางจากชุมชนว่าพื้นที่ที่จะตั้งเป็นศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมควรอยู่ห่างจากชุมชนไม่น้อยกว่า 2 กิโลเมตร ซึ่งพื้นที่ที่เราใช้ห่างถึง 4.5 กิโลเมตร เป็นการวัดตามระยะทางขนส่งจากถนน แต่ถ้าวัดตรงตามภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน 1:10,000 เป็นภาพถ่ายเมื่อปลายปี 2541 ระยะทางจะอยู่ประมาณ 3.3 กิโลเมตร คือวัดจากชุมชนถึงพื้นที่โครงการในระยะทางตรง”

นายอนุชิต ทองสกุล ชาวอำเภอหนองใหญ่:

“ระบบกำจัดแบบผสมผสานเป็นเรื่องที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ควรดำเนินในที่ ๆ ก่อให้เกิดขยะ อย่างเขาไม้แก้ว บางพระ หรือ บ้านบึง ไม่ควรเอามาที่หนองใหญ่เพราะไม่เป็นธรรมกับคนหนองใหญ่ และยังมีค่าใช้จ่ายสูง การกล่าวอ้างว่าหากโรงขยะจะสร้างความเจริญให้กับคนในท้องถิ่น จริง ๆ คนหนองใหญ่สุขสบายดีมาตลอด มีการเกษตรกรรมที่สร้างผลผลิตได้ดีอยู่แล้ว”

นายชัยโย ปัญญาภรณ์ ผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษา ฯ:

“ปัญหาขยะต่าง ๆ ที่ผ่านมานั้นซึ่งเป็นภาพติดตาของเราคือการจัดเก็บขยะมูลฝอยต่าง ๆ เราไม่ได้มีการจัดการคัดแยกก็จะเก็บทั้งขยะเปียกและขยะแห้งไปเทกองรวมไว้ที่เดียวกัน ดังนั้นขยะในบ่อฝังกลบก็จะประกอบไปด้วยขยะแห้งที่เป็นวัสดุบางส่วนที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่หรือรีไซเคิล และบางส่วนก็เป็นขยะเปียก เช่น เศษอาหารจากครัวเรือน พืชผักผลไม้ต่าง ๆ เมื่อทิ้งไว้นาน ๆ ก็จะเกิดการเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งเกิดเชื้อโรคและสัตว์นำโรคต่าง ๆ

ด้วยปัญหาดังกล่าว จึงได้นำระบบการจัดการมูลฝอยแบบผสมผสานมาใช้ในการแก้ไข ปัญหา โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมใด ๆ โดยเริ่มตั้งแต่โรงงานคัดแยกมูลฝอยทำหน้าที่คัดแยกวัสดุต่าง ๆ ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก เป็นการให้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้สถานีขนถ่ายมูลฝอยซึ่งจะทำหน้าที่รวบรวมมูลฝอยจากรถบรรทุกขยะคันเล็กสู่รถบรรทุกขยะคันใหญ่ เพื่อลดจำนวนเที่ยวของการขนให้เหลือน้อยที่สุดในส่วนของตัวโรงงานกำจัดมูลฝอยด้วยการทำปุ๋ยหมักแบบชีวภาพหรือไบโอแก๊ส โรงงานนี้จะย่อยสลายมูลฝอยประเภทอินทรีย์สารให้แปรสภาพเป็นปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในการเกษตร อีกทั้งในขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักนี้ยังได้ก๊าซชีวภาพเกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำไปผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าให้บริการกับชุมชนได้ในราคาต่ำ ในส่วนสุดท้ายคือบ่อฝังกลบขยะซึ่งจะรองรับขยะที่เหลือจากโรงงานคัดแยกมูลฝอย และโรงงานหมักทำปุ๋ยแบบไบโอแก๊ส ทั้งนี้วัสดุที่นำไปทิ้งยังบ่อฝังกลบนั้นจะเป็นวัสดุที่คงสภาพ ไม่เกิดการย่อยสลาย ไม่เน่าเหม็น ดังนั้นจึงไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกลิ่น เรื่องน้ำ เรื่องฝุ่นละออง เรื่องเชื้อโรคต่าง ๆ

เพื่อให้เกิดความชัดเจนของตัวระบบมากยิ่งขึ้น อธิบายเพิ่มเติมได้ว่า ตั้งแต่รถเก็บขนขยะจะทำหน้าที่เก็บขนขยะจากบ้านเรือน ขยะแห้งจะถูกนำมาคัดแยกภายในโรงงานคัดแยกมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วยเครื่องที่ใช้คัดแยกต่าง ๆ อาทิเช่น เครื่องคัดแยกเหล็ก สายพานการคัดแยกด้วยคน โดยแต่ละคนก็จะทำหน้าที่คัดแยกวัสดุตามหน้าที่ของตน เช่น ขวด แก้ว พลาสติก กระดาษ วัสดุเมื่อคัดแยกแล้วจะถูกนำเข้าเครื่องอัดให้เป็นก้อน เพื่อให้ง่ายต่อการเก็บและเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ ส่วนขยะเปียกจำพวกสารอินทรีย์นั้นจะถูกนำไปยังสถานีขนถ่ายหรือทรานเฟอร์สเตชัน เพื่อส่งไปโรงงานทำปุ๋ยระบบไบโอแก๊ส ภายในสถานีนั้นจะประกอบไปด้วยอุปกรณ์หลัก ๆ คือเครื่องอากาศและตัวรถตู้คอนเทนเนอร์สำหรับบรรทุกขยะ ซึ่งตู้คอนเทนเนอร์จะออกแบบให้มีความแข็งแรงสูง มีระบบซีลป้องกันน้ำซึมและกลิ่น บ้านเรือนสามารถตั้งอยู่ได้รอบ ๆ โรงงานแม้เพียง 200 เมตร (แสดงภาพถ่ายโรงงานกำจัดขยะของต่างประเทศ) ระยะห่างของโรงงานกับชุมชนไม่มีความหมายใด ๆ เพราะไม่มี

กลิ่นแน่นอน และยังไม่มีความกระทบต่อเรื่องน้ำใต้ดินเพราะตัวถังหมักและกระบวนการหมักนั้นเป็นแบบปิด ไม่มีการปล่อยน้ำออกไปสู่นอกระบบภายนอก”

นพ.กฤษฎา บานชื่น กุมารแพทย์ประจำคลินิกบ้านสวนเด็ก จังหวัดชลบุรี:

“การสร้างศูนย์กำจัดขยะที่ใด ๆ ก็ตาม ไม่มีความเหมาะสมที่จะสร้างหนึ่งศูนย์หนึ่งจังหวัด โดยเฉพาะให้จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดนำร่อง นโยบายนี้ผิดพลาด ประเด็นแรก นโยบายรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนาย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรที่ได้แถลงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้น กล่าวว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมควรยึดหลักผู้ใดก็ให้เกิดมลภาวะผู้นั้นควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ ดังนั้น ผู้ก่อขยะต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อขยะที่ก่อ จะต้องได้อยู่ใกล้ ๆ กับขยะของตน ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมจึงควรกระจายหลาย ๆ แห่งแทนที่จะอยู่ที่เดียว ประเด็นที่สอง เรื่องระยะห่างบริษัทเสมาอินเตอร์เนชั่นแนลได้ระบุว่าระยะทางที่จะเอาขยะมาส่งหนองใหญ่ เป็นระยะทาง 360 กิโลเมตร แต่ไม่ได้ชี้แจงว่าต้องใช้กี่เที่ยวหรือวิ่งจากไหนถึงไหนในการขนส่ง ถ้าเราเสียค่าเชื้อเพลิงมันจะคุ้มหรือหากเทียบกับการกระจายให้อยู่ใกล้ ๆ พื้นที่

ประเด็นที่สาม การอ้างว่าหากมีหนึ่งศูนย์จะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นขอค้าน เพราะว่าตัวเลขทางวิชาการระบุว่าประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดของระบบกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะผสมผสาน สามารถเริ่มต้นได้ที่ 100 ตันต่อวัน ซึ่งตัวเลขที่ยอมรับได้ทั่วไปคือประชาชน 1 คนต่อขยะ 1 กิโลกรัมต่อวัน ประชากรชลบุรีคิดคร่าว ๆ มี 1 ล้านคน ก็เท่ากับสร้างขยะ 1 ล้านกิโลกรัมหรือ 1,000 ตันต่อวัน ดังนั้นเราสามารถกระจายได้ 10 ศูนย์ หรือกระจายออกไปให้เข้าหลักการผู้ใดก่อมลภาวะ ผู้นั้นควรรับผิดชอบ อย่างศูนย์กำจัดมูลฝอยแสนสุขจัดการวันละ 150 ตัน สามารถจัดการได้เป็นอย่างดี จึงไม่จำเป็นต้องสร้างศูนย์ขนาดใหญ่เป็น 1,000 ตันศูนย์เดียว”

นายวิวัฒน์ ยนตระกูล ชาวอำเภอหนองใหญ่:

“มีความเป็นไปได้ที่เครื่องจักรหรือส่วนประกอบอาจชำรุดเสียหาย ยกตัวอย่างเช่น การบดอัดคัดกรองเสียหาย รถที่ขนขยะมาเพื่อที่จะเอาเข้ามากองก็จะติดกันเป็นแพ ทั้ง ๆ ที่รถที่มาจากขยะที่หนองใหญ่นั้นจะต้องวิ่งกลับไปขนมาอีกหลายเที่ยว แล้วขยะเก่าที่อยู่ในรถจะทำอย่างไร ดังนั้นจึงกลับไปขนไม่ได้ ทางผู้บริหารโครงการน่าจะดำเนินการอยู่ 2 แนวทาง แนวทางหนึ่งคือ ให้รถขนขยะจอดคอยจนกว่าเครื่องจักรจะซ่อมเสร็จ ในขณะที่ปริมาณขยะในตัวเมืองและสถานีขนถ่ายจะมากขึ้นเรื่อย ๆ แนวทางที่สอง ให้รถขนขยะเทรวมไว้ที่อำเภอหนองใหญ่ แล้ววิ่งขนถ่ายตามปกติ เพราะไม่เช่นนั้นสถานีขนถ่ายจะเต็มและขยะในเมืองก็เต็ม ซึ่งไม่มีใครยอมทิ้งขยะไว้ในเมือง หากเป็นเช่นนั้น ขยะที่กองรวมไว้ที่หนองใหญ่ซึ่งยังไม่ได้กำจัดก็จะส่งกลิ่นเหม็น เชื้อโรคก็จะเกิดตามมาสร้างปัญหาให้คนหนองใหญ่ เรื่องเครื่องจักรชำรุดข้อนี้เป็นไปได้แน่นอน คนหนองใหญ่คงเห็นได้บ่อย ๆ ที่เครื่องจักรโรงงานน้ำตาลเสีย รถที่มาส่งอ้อยต้องจอดติดเป็นแพ”

นายชัยโย ปัญญาภรณ์ ผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษา ฯ:

“เรื่องอุปกรณ์เสีย ในแง่เชิงของวิศวกรแล้ว ต้องสร้างทางเลือกเพื่อไว้ในส่วนนี้ ที่จริงการบำบัดขยะไม่ได้มาที่หนองใหญ่ทั้งหมด เรื่องแรกในการคัดแยกขยะทำในศูนย์เดิมที่มีอยู่ 3 ศูนย์ เพราะฉะนั้นต้องมีการการันตีมาก่อน ขยะที่ขนถ่ายมายังหนองใหญ่นั้นเป็นขยะที่ได้รับการคัดแยกแล้ว และเป็นมูลฝอยอินทรีย์ที่จะมาทำปุ๋ยชีวภาพเท่านั้น ดังนั้น ขยะที่มาที่หนองใหญ่เป็นชีวภาพทั้งหมด ขยะมีพิษจะไม่มาที่นี่ และอีกส่วนหนึ่งต้องทำความเข้าใจตรงกันว่าเราเผาขยะไม่มี ส่วนในแผนกรณีเครื่องจักรกลเสีย เรามีระบบสำรองไว้อยู่แล้ว ถ้าไลน์ใด ไลน์หนึ่งเสียก็จะใช้อีก ไลน์ทดแทน แต่ในกรณีมันเลวร้ายจริง ๆ คือเสียทั้ง 2 ไลน์ เราจะจัดการ โดยให้ฝังกลบในแต่ละสถานีขนถ่ายแทน เพราะทั้งสถานีบ้านบึง เขาไม้แก้ว และเทศบาลตำบลแสนสุขนั้นก็สามารดดำเนินการฝังกลบเองได้”

นายวิวัฒน์ ยนตระกูล ชาวอำเภอหนองใหญ่:

“กรณีเครื่องจักรกลเสีย เครื่องเสียได้กี่วันถึงจะไม่กระทบ หมายถึงว่าการออกแบบรองรับสามารถทำได้กี่วันถึงจะไม่มีขยะมากองหรือจะไม่กระทบเป็นลูกโซ่ไปถึงต้นทาง”

นายชัยโย ปัญญาภรณ์ ผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษา ฯ:

“โดยทั่วไปหากเครื่องจักรกลไม่ถูกวิศวกรรมพังไปเสียหมด จะต้องซ่อมเสร็จภายใน 12 ชั่วโมง เพราะฉะนั้น 12 ชั่วโมงในเชิงวิศวกรรมไม่น่าจะเป็นปัญหา ยิ่งเรามีอยู่ 2 ไลน์ด้วยกันยังไม่ น่าจะเป็นปัญหา”

นายวิวัฒน์ ยนตระกูล ชาวอำเภอหนองใหญ่:

“กรณีฝัอนามัยและแพมเพอร์จัดอยู่มูลขยะมูลฝอยหรือไม่ แล้วจะมีวิธีการจัดการอย่างไร เพราะของเหล่านี้สามารถจัดการได้ยากและติดเชื้อได้ง่าย รวมถึงย่อยสลายก็ยาก เมื่อนำมารวมกับขยะชุมชน ขยะเหล่านี้จะแพร่กระจายเชื้อ ได้มาส่งกลิ่นเหม็น และเมื่อเอาขยะของสถานีนามัยหรือคลินิคต่าง ๆ มารวมกันจะทำให้เกิดเชื้อ โรคมาหาลา”

นายชัยโย ปัญญาภรณ์ ผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษา ฯ:

“กรณีฝัอนามัยและแพมเพอร์ หากไม่มีการทรีต (treat) ไม่มีการนำมารวมในที่รวมจัดการ เมื่อแยกกันเชื้อโรคจะกระจายขนาดไหนทั้งจังหวัดอะไรจะเกิดขึ้น สำหรับในเรื่องฝัอนามัยและแพมเพอร์เอง ในตัวเครื่องหมักได้ของอะไรที่เป็นวัสดุชีวภาพก็หมักเป็นปุ๋ยไป ส่วนที่เป็นพลาสติกที่กล่าวถึงก็จะลอยตัวขึ้นมาและตกออก ของหนักก็จะตกออก เพราะฉะนั้นส่วนนี้จึงไม่เป็นปัญหา ส่วนในเรื่องขยะคลินิคที่ว่าเป็นขยะติดเชื้ออันตราย ที่เรียกว่าขยะติดเชื้อก็คงจะทราบดีอยู่แล้วว่า มีวิธีการจัดการ โดยการเผาตามกฎหมายของพระราชบัญญัติสาธารณสุข ซึ่งเราคงจะไม่มาจัดการร่วมกับขยะชุมชนทั่วไป”

นายธีรวัฒน์ นามดวง ที่ปรึกษาชมรมสร้างสันติสุข:

“แนวทางการพิจารณาพื้นที่โครงการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม ไม่เหมาะสมเพราะรายงานการศึกษาความเหมาะสมไม่น่าเชื่อถือในข้อมูลบางส่วนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เปลี่ยนแปลงข้อมูลชี้แจงตลอดเวลา ข้อมูลที่นำเสนอไม่ใช่ข้อมูลที่ถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น

1) รายงานที่บริษัทที่ปรึกษาเสนอขึ้นให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในหัวข้อเรื่องด้านเศรษฐกิจ ระบุว่าไม่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงสำหรับการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ อำเภอวังสะพุง ไม่ใช่อำเภอหนองใหญ่

2) เมื่อรวมถึงระดับน้ำใต้ดินแข็งแรงว่าประมาณ 4 เมตร แต่ได้มาจากการสอบถามจากชาวบ้าน ไม่มีการสำรวจที่แท้จริง

3) กรณีบริษัทชี้แจงว่า ขยะที่ถูกแยกอินทรีย์วัตถุไปแล้วจะทำปุ๋ยหมัก ส่วนที่เหลือจะมีกลิ่นมากหรือกลิ่นน้อย เป็นข้อมูลแนวความคิดการเสนอที่คลาดเคลื่อน ขยะถูกหมักหมมรวมกันอยู่เป็นเวลานาน แม้จะแยกของเน่าออกไปกลิ่นก็ยังอยู่ และสำหรับเรื่องรถบรรทุกขยะก็ได้ไปสอบถามชาวบ้านกรณีของกำแพงแสน ปรากฏว่า เป็นรถตู้คอนเทนเนอร์แล้วก็มีผ้าใบคลุมด้านบนธรรมดา”

นายชัยโย ปัญญาภรณ์ ผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษา ฯ:

“กรณีดังกล่าวถือเป็นความผิดพลาดที่ทางบริษัทที่ปรึกษาน้อมรับไปดำเนินการแก้ไข แต่ต้องขอชี้แจงว่า รายงานฉบับดังกล่าวเป็นฉบับกลางซึ่งจะต้องมีรายงานฉบับสมบูรณ์ และรายงานฉบับสมบูรณ์ยังอยู่ในระหว่างการจัดทำ ที่ล่าช้าก็เพราะต้องรอรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อปรับปรุงแก้ไข และลดผลกระทบ

ส่วนเรื่องของการสอบถามข้อมูลประเด็นอยู่ที่ว่า ส่วนหนึ่งทางบริษัทที่ปรึกษาไม่สามารถจะอยู่ตลอดระยะเวลาการศึกษาได้เป็นปี ๆ แต่ชาวบ้านเขาอยู่ที่นั่นกันมาเป็น 10 ปี 20 ปี การสอบถามข้อมูลเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการได้มาซึ่งข้อมูลเท่านั้น ที่เข้าไปถามคือเจ้าของบ้านที่อยู่ตรงนั้นไปดูว่าบ่อน้ำตื้นลึกจริงแค่ไหน หน้าแล้งน้ำขึ้นแค่ไหนซึ่งเขาอยู่ประจำเขาจะบอกเราได้ชัดเจน ส่วนการสำรวจและเจาะดินหลังจากได้พื้นที่ระบุแน่นอนทางบริษัท ฯ ก็จะทำการสำรวจ

กรณีของรถที่บอกว่าเป็นแบบเก่าที่มีผ้าใบคลุม และส่งกลิ่นเหม็นรบกวนนั้น อันนั้นเป็นระบบเก่า แต่ในระบบใหม่ที่จะดำเนินการจะเป็นตัวตู้ปิดคอนเทนเนอร์ และตัวตู้คอนเทนเนอร์ตัวนี้ถูกออกแบบมาให้แข็งแรงมีระบบปิดมิดชิด มีซิลป้องกันกลิ่นและน้ำในขณะที่มีการขนส่งและมีการอัดขยะเข้าไปในตัวถัง ฉะนั้น ขอให้สบายใจได้ว่าจะไม่มีกลิ่นและน้ำเสียออกมารบกวนกับชุมชน และชาวบ้านที่อยู่ริมทาง

เรื่องน้ำเสียภายใน โครงการจะไม่มีการปล่อยออกสู่ภายนอก เพราะสามารถบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานคุณภาพ และสามารถนำน้ำเสียที่บำบัดแล้วนั้นมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมของ

โครงการ เช่นรดน้ำต้นไม้ กรณีเรื่องกลิ่นก็เช่นเดียวกัน จะไม่ออกสู่ภายนอก เพราะกลิ่นมาจากการเน่าสลายของสารอินทรีย์ กรณีนำเข้าไปหมักจะเข้าสู่ระบบปิดหมด ประกอบกับการฝังกลบตามทีกล่าวมาแล้ว ถ้ามีการฝังกลบทุกวันจะไม่มีกลิ่นมารบกวน”

นางสาวปริญดา ศิริวรราช ประธานชมรมสร้างสันติสุข:

“ขณะนี้โรงเรียนหนองใหญ่ศิริวรราชและโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ กำลังจะเปิดขยายโอกาสให้เด็กได้ศึกษามากขึ้น ถ้ามีกลิ่นเหม็นจะทำอย่างไร เพราะโครงการนี้เป็นความคิดของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี”

นายกมล ตันวิเศษ นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี:

“กรณีการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนหนองใหญ่ศิริวรราช ให้ลองพิจารณาว่าขณะนี้ข้อเท็จจริงเด็กหายไปทุกวัน ขณะนี้เหลือเด็กกี่คน หากองค์กรเอกชนและโรงงานตามมาประชากรก็เพิ่มขึ้น เราจะต้องพัฒนาโรงเรียน จะต้องทำให้เป็นเหมือนโรงเรียนอัสสัมชัญ ตรงนี้เป็นแนวคิดในการพัฒนา หนองใหญ่มีทั้งหมดกี่โรงเรียน โคนยุบไปที่โรงเรียน เด็กทั้งอำเภอมีเท่าใด ขอให้พิจารณากัน ส่วนเรื่องกลิ่นนั้นบริษัทที่ปรึกษาได้ชี้แจงไปแล้ว”

นางสาวปริญดา ศิริวรราช ประธานชมรมสร้างสันติสุข:

“กรณีของขยะติดเชื้อของคลินิก ทุกวันนี้เป็นปัญหามากจริง ๆ และต้องการที่จะเห็นผู้นำท้องถิ่นได้เป็นคนริเริ่ม และทำให้การจัดการขยะติดเชื้อเป็นระบบ”

นายกมล ตันวิเศษ นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี:

“ประเด็นปัญหาเรื่องขยะติดเชื้อของคลินิกในฐานะผู้นำท้องถิ่นยินดีและขอเรียนว่า ได้ไปดูงานหลายแห่งในจังหวัดมีปัญหาทั้งหมด เรื่องขยะติดเชื้อของโรงพยาบาล คิดทุกวิถีทาง สุดท้ายก็มีวิธีการเดียวคือต้องสร้างเตาเผา เพราะฉะนั้นขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาลก็คือสิ่งที่ประชาชนก่อกวนเวลาไปหาหมอไปโรงพยาบาล หลายคนก็หลายโรค บางคนต้องถูกตัดเนื้อร้ายใส่ถุงดำถุงแดง ก็ต้องบรรจุทุกไปเผาที่โรงพยาบาล แล้วสิ่งเหล่านี้ลองพิจารณาดูว่า คนเป็นล้าน ๆ ของจังหวัดชลบุรี โรงพยาบาลหลายสิบแห่ง ขยะเหล่านั้นไปไหน ดังนั้น อย่ามองด้านเดียวว่าเราคือครีออนแล้วคนอื่นจะต้องคือครีออนตามเรา หรือคนอื่นสบายเราก็ต้องสบายตามคนอื่น ขอให้ชาวหนองใหญ่ใช้วิจารณญาณต่าง ๆ คิดในสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผล”

นอกจากนี้แล้วผู้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาทั้งผู้สนับสนุนและผู้คัดค้านโครงการ ได้แสดงทัศนคติของตน มีการซักถามในประเด็นที่แตกต่างออกไป มีการชี้แจงเพิ่มเติม รวมไปถึงมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ สรุปคร่าว ๆ ดังนี้

ฝ่ายสนับสนุน:

“ในเมืองไทยที่ไหนทำได้บ้าง โครงการเป็นสิ่งที่ดีควรร่วมมือร่วมใจกัน หากการพัฒนาในเรื่องศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม จังหวัดชลบุรี มาอยู่ในอำเภอหนองใหญ่แล้วไม่เกิดมลภาวะ มีการบำบัดตามที่เสนอนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็จะตามมา เช่น ในเรื่องแก้สภาวะภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจ รายได้ของท้องถิ่นก็จะสูงขึ้น การพัฒนาท้องถิ่นก็จะขับเคลื่อนไปได้ ประชาชนก็จะอยู่ดีมีสุข รวมทั้งยังเป็นแบบอย่างให้กับจังหวัดอื่น ๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้”

“ขยะติดเชื้อของโรงพยาบาลกับขยะพิษอุตสาหกรรมมีอันตรายร้ายแรงพอ ๆ กัน ขณะนี้โรงพยาบาลหนองใหญ่ขยะวันหนึ่งเท่าใดจากโรงพยาบาลเอาไปชลบุรี แล้วถ้าชลบุรีไม่รับจะทำอย่างไร หรือกรณีขยะของเทศบาลตำบลหนองใหญ่ขณะนี้อยู่อ่างแก้ว ฟันอ่างแก้วจะรู้สึกรังเกียจหรือกรณีสอบกว่าจัดการเองได้ แล้วถ้าอ่างแก้วไม่รับจะจัดการกันอย่างไร”

“อำเภอหนองใหญ่เฉพาะเทศบาลนั้นมีงบประมาณ ประมาณสี่ล้านบาท เป็นเงินเดือนกับค่าจ้างก็หมดแล้ว เหลือเงินพัฒนาที่ไหน ทุกวันนี้ที่หนองใหญ่เรามีความเจริญได้ ถนนลาดยางก็ภาษีของพี่น้องทั่วประเทศ ทั้งจังหวัดชลบุรี มีหลาย ๆ ส่วนที่เป็นของภาครัฐ”

“ได้มีโอกาสไปดูศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมที่เยอรมันปรากฏว่า เมื่อสร้างเสร็จแล้วประชาชนไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด มีแต่ได้ประโยชน์ เช่น มีปุ๋ย แก๊ส และไฟฟ้าใช้ในราคาถูก”

“ในปัจจุบันปัญหาขยะเป็นปัญหาที่หน่วยงานภาครัฐควรเร่งแก้ไข เพราะขณะนี้ปัญหาขยะมีมาก พร้อมทั้งเกิดเชื้อโรคที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม และส่วนใหญ่ก็เกิดจากความไม่มีวินัยของประชาชน หากไม่สร้างศูนย์กำจัดมูลฝอย ปัญหา ก็จะเหมือนเดิม”

“กรณีขยะโรงพยาบาล ถามว่าโรงพยาบาลจังหวัดชลบุรีมีเตาเผาขยะติดเชื้ออยู่ หรือไม่ คัดค้าน แล้วคนเมืองชลจะอยู่กันอย่างไร เมื่อขยะของคลินิกต่าง ๆ ไปสูมกันอยู่ในนั้น”

ฝ่ายคัดค้าน:

“แม้จะเข้าใจว่าโครงการนี้ไม่มีนโยบายนำขยะมีพิษมาบำบัด แต่โดยสภาพความเป็นจริงใครบ้างจะสามารถจัดการได้จริง”

“การสร้างโรงกำจัดขยะเป็นการทำลายทัศนียภาพที่มีอยู่เดิม และขัดต่อวิถีชีวิตดั้งเดิม”

“กรณีกล่าวอ้างว่าโรงพยาบาลชลบุรีมีการเผาขยะติดเชื้อทุกวัน ข้อมูลที่ทราบขณะนี้โรงพยาบาลชลบุรีได้มอบหมายให้บริษัทหนึ่งเป็นบริษัทเอกชนที่รับกำจัดขยะติดเชื้อโดยเฉพาะไปเผาอีกในจังหวัดหนึ่ง”